

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: J. J., zastoupený JUDr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem se sídlem Sluneční náměstí 2588/14, Praha 5, proti žalovanému: **Finanční úřad pro hlavní město Prahu**, se sídlem Štěpánská 619/28, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 5. 2016, čj. 4543561/16/2003-51523-104849, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2020, čj. 3 Af 53/2016-38,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2020, čj. 3 Af 53/2016-38, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí Finančního úřadu pro hlavní město Prahu, jímž byla zamítnuta jeho námitka proti potvrzení o stavu osobního daňového účtu. Brojil především proti tomu, že žalovaný eviduje nedoplatky na dani z nemovitých věcí a na dani z převodu nemovitostí nezákonně, protože povinnost je uhradit přešla na společnost ABAKUS, a. s., která po stěžovateli nabyla vlastnické právo k dotčeným nemovitostem, a nadto došlo k marnému uplynutí promlčecí lhůty, čehož se řádně dovolal.

[2] Městský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí nelze považovat za rozhodnutí, protože žádným způsobem nezasahuje právní sféru žalobce. Žalovaný jím ve vztahu k žalobci nijak nerozhodoval, pouze jej informoval o stavu jeho osobního daňového účtu. Městský soud dovodil, že chybí jedna ze základních podmínek řízení, za

nichž může soud podrobit úkon správního orgánu přezkumu, a sice existence správního rozhodnutí. Nedostatek této podmínky městský soud označil za neodstranitelnou podmínku řízení, a žalobu proto podle § 68 písm. e) ve spojení s § 70 písm. a) a § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Kasační stížností se žalobce (stěžovatel) domáhá zrušení usnesení městského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení, a to z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[4] Stěžovatel uvádí, že námitku přechodu nedoplatků na dani z nemovitosti nemohl uplatnit přímo v řízeních o těchto daních, protože povinnost je uhradit přešla na společnost ABAKUS, a. s., až po skončení daňových řízení. Žalovaný tak nedoplatky eviduje neoprávněně.

[5] Současně stěžovatel konstatuje, že za této situace měl podat zásahovou žalobou podle § 82 a následujících s. ř. s., neboť potvrzení o stavu osobního daňového účtu skutečně nepředstavuje rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s.

[6] Městskému soudu stěžovatel vytýká, že ho v tomto směru zavčas nepoučil a nevyzval ho k úpravě žalobního typu. Tento postup předpokládá judikatura Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu, podle níž je nepřijatelné, pokud správní soud návrh odmítne jen pro zvolení nesprávného žalobního typu, byl-li přípustný jiný. Městský soud tedy podle stěžovatele v rámci zkoumání procesních podmínek pro projednání žaloby nedostatečně posoudil přípustnost jiného žalobního typu, napadené rozhodnutí představuje exces a zasahuje do práva na přístup k soudu garantovaného čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

[7] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti omezuje na konstatování, že dle jeho názoru městský soud rozhodl v souladu se zákony České republiky, a navrhuje kasační stížnost zamítnout.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s náhledem městského soudu spočívajícím v tom, že rozhodnutí o námitce proti potvrzení o stavu osobního daňového účtu podle zákona č. 337/1992, o správě daní a poplatků, nepředstavuje rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. Pro posouzení povahy rozhodnutí o opravném prostředku je nutné posoudit, proti jakému úkonu správního orgánu opravný prostředek směřuje, a to z toho hlediska, zda se rozhodnutím o opravném prostředku zakládají, mění, ruší nebo závazně určují práva nebo povinnosti daňového subjektu (rozsudek NSS ze dne 25. 8. 2015, čj. 7 Afs 197/2015-30). Potvrzení o stavu osobního účtu je úkonem, jímž správce daně pouze informuje daňový subjekt o stavu jeho osobního účtu, a nevznikají mu na jeho základě žádné povinnosti. Rozhodnutí o námitce proti takovému potvrzení proto nemůže být rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a je vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 70 písm. a) s. ř. s. (srov. také rozsudek NSS ze dne 31. 3. 2022, čj. 5 Afs 195/2020-20).

pokračování

[10] Vzhledem k tomu, že evidencí daní na osobním daňovém účtu je na druhou stranu možné zasáhnout do veřejných subjektivních práv daňového subjektu, musí proti ní existovat prostředek soudní ochrany. I tato otázka již byla správními soudy opakovaně řešena, v první řadě v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 10. 2013, čj. 9 A 130/2012-35, v němž se soud zabýval evidencí prekludovaného nedoplatku na osobním daňovém účtu, a shledal, že toto jednání (opomenutí) představuje nezákonný zásah dle § 82 s. ř. s. Tento právní názor aproboval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 3. 2016, čj. 3 Afs 251/2015-34, kde se konstatuje, že *„pokud evidence daní pouze odráží stav daňových povinností daňového subjektu vycházejících z rozhodnutí správce daně, pak lze před správními soudy napadnout jedině tato rozhodnutí, nikoli z nich vyplývající stav evidence daní. Pokud je naopak stav evidence daní, jenž se projeví typicky v potvrzení o stavu osobního daňového účtu podle § 151 daňového řádu, v rozporu s takto určenými daňovými povinnostmi daňového subjektu, typicky v důsledku chyb v evidenci či numerických chyb, je možno takový postup správce daně napadnout žalobou jako nezákonný zásah“*. Rozhodnutí o námitce proti potvrzení o stavu osobního daňového účtu tedy sice není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., chybná evidence však může představovat nezákonný zásah, proti němuž se lze bránit žalobou podle § 82 s. ř. s. (viz již zmiňovaný rozsudek NSS čj. 5 Afs 195/2020-20 nebo rozsudek NSS ze dne 4. 6. 2020, čj. 9 Afs 285/2019-34).

[11] V nyní posuzovaném případě stěžovatel v žalobě namítal, že je na jeho osobním daňovém účtu evidován nedoplatek, který měl dle jeho názoru v roce 2000 ze zákona přejít na kupující společnost ABAKUS, a. s., jíž stěžovatel prodal své nemovitosti. Souběžně stěžovatel namítal promlčení práva vymáhat evidované daňové nedoplatky. Brojil tudíž primárně proti chybné evidenci daní. Jestliže městský soud odmítl žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., aniž se zabýval tím, zda s ohledem na podstatu žalobních tvrzení je možné využít jiného žalobního (návrhového) typu, odepřel stěžovateli přístup k soudu (viz body 53 až 63 nálezu Ústavního soudu ze dne 14. 8. 2019, sp. zn. II. ÚS 2398/18). O tom, že je na místě využít jiného žalobního typu, měl totiž stěžovatele poučit a vyzvat jej podle § 36 odst. 1 s. ř. s. k podání návrhu na připuštění změny návrhu ve smyslu § 95 o. s. ř. Protože nedodržení soudem stanoveného postupu (nesplnění této výzvy) může mít za následek odmítnutí návrhu, o čemž musí být účastník poučen, musí mít taková výzva formu usnesení (viz rozsudek NSS soudu ze dne 19. 11. 2020, čj. 8 As 34/2020-100, bod 58). Žalobu by městský soud mohl odmítnout až v situaci, kdy by stěžovatel na tuto výzvu nereagoval.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Nejvyšší správní soud tedy z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), přičemž v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 17. října 2022

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu